

Sekretariat
for rammeaftaler

Oversigt over indmeldinger med egne kommentarer

Udviklingsstrategi
2015

Kommunernes forventninger til udviklingen indenfor målgrupper på voksenområdet

Målgrupper <i>Marker med ét X - hver målgruppe for sig i relation til kommunens oplevelse af udviklingen indenfor de enkelte målgrupper</i>	Det samlede forventede udvikling		
	Faldende antal	Uændret antal	Stigende antal
VOKSNE			
1. Psykiske funktionsnedsættelser – herunder sindslidelse og kognitive forstyrrelser			
1.1 Hjerneskade			
<ul style="list-style-type: none"> Kognitive vanskeligheder som følge af en skade i hjernen 		Alle øvrige	ÆH, FB, R
1.2 Udviklingsforstyrrelse			
<ul style="list-style-type: none"> Autisme 		Alle øvrige	V, T, ÆH
<ul style="list-style-type: none"> ADHD 		Alle øvrige	V, T, R
1.3 Udviklingshæmning			
<ul style="list-style-type: none"> Udviklingshæmmede 	B, ÆH, R	Alle øvrige	
<ul style="list-style-type: none"> Udviklingshæmmede m/psykisk sygdom eller demens 		Alle øvrige	H, ÆH, R
<ul style="list-style-type: none"> Udviklingshæmmede m/dom 		Alle	
1.4 Sindslidelse			
<ul style="list-style-type: none"> Skizofreni 	B	Alle øvrige	FB
<ul style="list-style-type: none"> Sindslidelse m/dobbeltdiagnose (fx misbrug) 		Alle øvrige	H, ÆH, FB, R
<ul style="list-style-type: none"> Anden sindslidelse 		Alle øvrige	V, T, ÆH, FB
Andre målgrupper			
<ul style="list-style-type: none"> (xxx) 			
2. Fysiske funktionsnedsættelser			
<ul style="list-style-type: none"> Som følge af en erhvervet skade i hjernen 		Alle øvrige	ÆH
Andre målgrupper			
<ul style="list-style-type: none"> (xxx) 			
3. Socialt Problem			
<ul style="list-style-type: none"> Stofmisbrug 		Alle øvrige	R
<ul style="list-style-type: none"> Alkoholmisbrug 		Alle øvrige	R
<ul style="list-style-type: none"> Hjemløse 		Alle øvrige	V, J, FB, R
<ul style="list-style-type: none"> Psykosociale problemer 		Alle øvrige	V, T
<ul style="list-style-type: none"> Voldsramte kvinder 		Alle øvrige	(V), J

Forkortelser: (B) Brønderslev, (F) Frederikshavn, (FB) Aalborg Familie- og Beskæftigelse, (H) Hjørring, (J) Jammerbugt, (L) Læsø, (M) Mariagerfjord, (Mø) Morsø, (R) Rebild, (T) Thisted, (V) Vesthimmerland, (ÆH) Aalborg Ældre- og Handicap.

Kommunernes egne uddybende kommentarer til voksenområdet

Nedsat psykisk funktionsevne

Hjørring:

Kendetegnende for borgere med udviklingshæmning er, at målgruppen ældes tidligere end andre borgere, og tillige er i øget risiko for at udvikle demens. Dette sammenholdt med, at gennemsnitsalderen er stigende gør, at der ses en øgning i antallet af borgere indenfor målgruppen.

I takt med den omkringliggende verdens kompleksitet og de øgede krav det medfører for den enkelte, ses en stigning i antallet af udviklingshæmmede, der tillige udvikler psykisk sygdom.

Aalborg Kommune ÆH:

Mere komplekse. Har primær diagnose samt diverse tillægdiagnoser, som besværliggør matchning til konkret tilbud.

Udviklingsforstyrrelser (ADHD og autisme)

Thisted:

Mængden af målgruppen er stigende. der er flere der efterspørger de kommunale tilbud.

Sindslidelser

Hjørring:

Inden for målgruppen af sindslidende ses en tendens til, at flere borgere end tidligere tillige har behandlingskrævende misbrugsproblematikker.

Aalborg Kommune FB:

Vi oplever en stigning i antallet af unge skizofrene og paranoid psykotiske. Har svært ved at finde tilbud/behandling til personer med psykiske lidelser i kombination med misbrug.

Thisted:

Mængden af målgruppen er stigende. der er flere der efterspørger de kommunale tilbud.

Nedsat fysisk funktionsevne

Thisted:

Mængden af målgruppen er stigende. der er flere der efterspørger de kommunale tilbud.

Misbrug

Vesthimmerland:

I gruppen af misbrugere oplever vi p.t. en stigning af ældre borgere, som ikke længere kan klare sig selv, eller borgere som har været misbrugende i så hård en grad, eller over så lang tid at deres funktionsniveau er så dårlig, at de har brug for hjælp.

I forhold til misbrugere med psykiatriske lidelser eller mistanker om sådanne, opleves det at udredning og behandling i det psykiatriske system ofte ikke kan foregå parallelt med misbrugsbehandling, men at borgerne skal være fri af rusmidler inden de kan tages ind i det psykiatriske behandlingssystem. Dette krav udelukker nogen borgere, fordi deres misbrug er af selvmedicinerende karakter.

Hjemløse

Jammerbugt:

Stigende - Forsørgelsesgrundlag udfordrer de udsatte i forhold til at erhverve eller fastholde en bolig.

Aalborg Kommune FB:

Det er svært – og efter gennemførelsen af kontanthjælpsreformen endnu sværere at finde boliger de udsatte borgere kan betale

Thisted:

Målgruppen af hjemløse i Thisted Kommune er meget begrænset. Der er derfor ikke i kommunen planlagt tiltag der varetager målgruppen. Thisted Kommune gør en indsats for at forebygge at der opstår hjemløshed.

Vesthimmerland:

Der ses en stigende tendens på hjemløse-området, især blandt unge. Denne tendens forventes at blive yderligere markant i forbindelse med kontanthjælpsreformens ikrafttræden i 2014.

Psykosociale problemer

Vesthimmerland:

Der ses en stigende tendens på området, især blandt unge. Denne tendens forventes at blive yderligere markant i forbindelse med kontanthjælpsreformens ikrafttræden i 2014

Voldsramte kvinder

Jamemrbugt:

Stigende - skyldes især tilgang af etniske kvinder og børn.

Vesthimmerland

Det kan frygtes at den gensidige forsørgerpligt kan sætte visse kvinder i en udsat position.

Andre målgrupper

Vesthimmerland:

Grundet sammenfald i målgrupper, noteres bemærkningerne alene under Andre Målgrupper:

På sigt vurderet et øget behov for kortvarige anbringelser af især unge med psykiatriske diagnoser og unge med sammensatte komplekse psykiske og sociale problemer, herunder misbrugere på kontanthjælp. Der er tale om behov for trænings- og rehabiliteringsforløb, hvor formålet er at afklare og understøtte den enkeltes udvikling frem mod at klare sig selv, mod anden mindre indgribende foranstaltning, eller mod stabilisering og/eller visitering til længerevarende ophold.

Der skal være et bredt perspektiv på indsatsen, som kræver samarbejde på tværs af de forskellige forvaltninger, da uddannelse og beskæftigelse skal indtænkes som en vigtig forudsætning for den unges recovery.

Varighed af opholdet skønnes fra 3 til 12 måneder. I enkelte tilfælde op til 2 år.

Kommunernes forventninger til udviklingen indenfor målgrupper på børne- og ungeområdet

Målgrupper <i>Marker med ét X - hver målgruppe for sig i relation til kommunens oplevelse af udviklingen indenfor de enkelte målgrupper</i>	Det samlede forventede udvikling		
	Faldende antal	Uændret antal	Stigende antal
BØRN OG UNGE			
1. Psykiske funktionsnedsættelser – herunder sindslidelse og kognitive forstyrrelser			
1.1 Hjerneskade			
• Kognitive vanskeligheder som følge af en skade i hjernen		Alle øvrige	T
1.2 Udviklingsforstyrrelser			
• Autisme		Alle øvrige	V, T, F, R
• ADHD		Alle øvrige	V, T, R
1.3 Udviklingshæmning			
• Udviklingshæmmede	R	Alle øvrige	
• Udviklingshæmmede m/psykiske sygdom	R	Alle øvrige	
• Udviklingshæmmede m/dom		Alle øvrige	T
1.4 Sindslidelse			
• Sindslidelse		Alle øvrige	V, F
Andre målgrupper Alle øvrige			
• (xxx)			
2. Fysiske funktionsnedsættelser			
• Fysiske funktionsnedsættelser	V	Alle øvrige	
Andre målgrupper			
• (xxx)			
3. Socialt problem			
• Misbrug		Alle øvrige	V, F
• Varetagtsurrogat/ungdomssanktion		Alle	
• Psykosociale problemer		Alle øvrige	B, V, T, R
• Øvrige svære sociale problemstillinger		Alle øvrige	B, V, H
Andre målgrupper			
• (xxx)			

Forkortelser: (B) Brønderslev, (F) Frederikshavn, (FB) Aalborg Familie- og Beskæftigelse, (H) Hjørring, (J) Jammerbugt, (L) Læsø, (M) Mariagerfjord, (MØ) Morsø, (R) Rebild, (T) Thisted, (V) Vesthimmerland, (ÆH) Aalborg Ældre- og Handicap.

Kommunernes egne uddybende kommentarer til børne- og ungeområdet

Udviklingsforstyrrelser

Aalborg Kommune FB:

Der er p.t. venteliste på aflastning til børn/unge med ADHD og autisme

Sindslidelse

Mariagerfjord:

Der efterspørges et mere kvalificeret tilbud.

Svære sociale problemstillinger

Hjørring:

Den svage stigning blandt 16-18 årige med svære sociale problemstillinger kan ikke uddybes.

Rebild:

Forventes uændret.. Der er stort fokus på – i videst mulige omfang – at støtte borgerne i nærmiljøet.

Vesthimmerland:

Flere borgere med komplekse problemstillinger – tendenser er fx stigning i underretninger igen efter et fald fra 2011 til 2012.
Flere økonomisk trængende – fattige. Mange sager om udsættelser fra bolig, varmeopkrævninger mm.

Aalborg Kommune FB:

Til stadighed en udfordring at placere børn/unge med misbrug og andre diagnoser.
Udfordring at finde relevant skoletilbud ifm. anbringelse.

Andre målgrupper

Vesthimmerland

I gruppen af misbrugende unge, oplever vi at det hovedsageligt er unge med problemer på mange fronter og med store familiemæssige udfordringer som dukker op i tilbuddene om misbrugsbehandling.

Kommunernes forventede behov for tilbudstyper; samlet set og udenfor kommunen.

Tilbudstyper <i>Marker med ét X - hver tilbudstype for sig i relation til henholdsvis:</i> - Det samlede forventede behov - Forventet behov for pladser <u>udenfor</u> kommunens eget regi	Det samlede forventede behov			Forventet behov for pladser udenfor kommunens eget regi		
	Faldende efterspørgsel	Uændret efterspørgsel	Stigende efterspørgsel	Faldende efterspørgsel	Uændret efterspørgsel	Stigende efterspørgsel
1. Voksenområdet - psykiatri:						
• Værksteder tilknyttet botilbud (§ 103)	FB	Alle øvrige	B	B, R	Alle øvrige	
• Aktivitets- og samværstilbud (§ 104)	FB	Alle øvrige		B, R	Alle øvrige	
• Botilbud til midlertidigt ophold (§ 107)		Alle øvrige	V, T, R		Alle øvrige	V
• Botilbud til aflastningsophold (§ 107)		Alle øvrige	B, T, R		Alle	
• Botilbud til længerevarende ophold (§ 108/ § 85)		Alle øvrige	T	T, F	Alle øvrige	
2. Voksenområdet - handicap:						
• Værksteder tilknyttet botilbud (§ 103)		Alle øvrige	B	B, J, R	Alle øvrige	
• Aktivitets- og samværstilbud (§ 104)		Alle øvrige	V	B, J, F, R	Alle øvrige	
• Botilbud til midlertidigt ophold (§ 107)	V	Alle øvrige	T, R	F	Alle øvrige	
• Botilbud til aflastningsophold (§ 107)		Alle øvrige	B, T, R	F	Alle øvrige	
• Botilbud til længerevarende ophold (§ 108/ § 85)		Alle øvrige	V, T	T, F	Alle øvrige	V
3. Misbrug:						
• Misbrugstilbud - ambulantilbud (§ 101)		Alle øvrige	V, J, L, FB, R	J	Alle øvrige	
• Misbrugstilbud - dagtilbud (§ 101)		Alle øvrige	L, FB, R		Alle øvrige	
• Misbrugstilbud - døgntilbud (§ 101)		Alle øvrige	J, R		Alle øvrige	J
4. Forsorgshjem (§ 110)		Alle øvrige	V, J, R		Alle øvrige	J, R
5. Krisecentre (§ 109)		Alle øvrige	(V), J, R		Alle øvrige	J, R
6. Børneområdet:						
• Specialbørnehaver (§ 32)	FB	Alle øvrige			Alle	
• Døgntilbud til børn og unge (§ 66, nr. 6)		Alle		F	Alle øvrige	
• Aflastningstilbud til børn og unge (§ 66, nr. 6)		Alle øvrige	V		Alle øvrige	V
• Øvrige specialundervisning og rådgivning til børn og unge:		Alle øvrige	V		Alle	

Forkortelser: (B) Brønderslev, (F) Frederikshavn, (FB) Aalborg Familie- og Beskæftigelse, (H) Hjørring, (J) Jammerbugt, (L) Læsø, (M) Mariagerfjord, (MØ) Morsø, (R) Rebild, (T) Thisted, (V) Vesthimmerland, (ÆH) Aalborg Ældre- og Handicap.

Kommunernes forventede efterspørgsel efter specialundervisningsydelser i regi af Center for Døvblindhed og Høretab samt Institut for Syn og Hørelse.

- (uændret antal ikke medtaget)

Center for Døvblindhed og Høretab	Lovgrundlag	Faldende efterspørgsel	Uændret efterspørgsel	Stigende efterspørgsel
Undervisningstilbud til børn og unge under 18 år herunder:				
Skoleafdelingen – Børn med høretab	FSL § 20, stk. 3	B	Alle øvrige	
Skoleafdelingen – Børn med høretab med yderligere funktionsnedsættelser	FSL § 20, stk. 3		Alle	
Skoleafdelingen for døvblinde børn	FSL § 20, stk. 3		Alle	
Undervisningstilbud til voksne herunder:			Alle	
Skoleafdelingen – Voksne med høretab	LSV § 1, stk. 2		Alle	
Skoleafdelingen for døvblinde voksne	LSV § 1, stk. 2		Alle	

Institut for Syn og Hørelse	Anslået fordeling på lovgrundlag		Faldende efterspørgsel	Uændret efterspørgsel	Stigende efterspørgsel
	SEL	FSL / LSV			
2A Småbørn (0-6 år) - Synsområdet og ASK	80 %	20 %		Alle øvrige	ÆH
2B Skolebørn (6-18 år) - Synsområdet og ASK	20 %	80 %		Alle	
2C Unge og Voksne – Høreområdet	60 %	40 %		Alle	
2C Unge og Voksne – Synsområdet og ASK	60 %	40 %		Alle	
2D Børn og voksne – Medicinsk- optisk øjenlidelser – Synsområdet	100 %			Alle	
2E Voksne med høre-, syns- eller handicapproblemer - Høre- og synsområdet samt ASK		100 %		Alle	
			Frameld	Uændret	Tilmeld
1A Generel rådgivning og information - Høreområdet*	70 %	30 %		Alle	
1A Generel rådgivning og information - Synsområdet og ASK (Alternativ Supplerende Kommunikation)*	70 %	30 %		Alle	
3A Hjælpemiddelpulje – Optiske og IT – hjælpemidler - Synsområdet og ASK	100 %			Alle	
3B Hjælpemiddelpulje – Øvrige synshjælpemidler – Synsområdet	100 %			Alle	
3C Hjælpemiddelpulje – Uv.mat. og tek. hjælpemidler - Synsområdet og ASK		100 %		Alle	

Forkortelser: (B) Brønderslev, (F) Frederikshavn, (FB) Aalborg Familie- og Beskæftigelse, (H) Hjørring, (J) Jammerbugt, (L) Læsø, (M) Mariagerfjord, (MØ) Morsø, (R) Rebild, (T) Thisted, (V) Vesthimmerland, (ÆH) Aalborg Ældre- og Handicap.

Kommunernes anvendelse af og forventede samlede behov for pladser på de lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede institutioner.

Tilbudstyper	1.	2.	3.	4.
	Have ingen borgere på tilbuddet foregående år	Fald i efterspørgslen i forhold til foregående år	Uændret efterspørgsel i forhold til foregående år	Stigning i efterspørgslen i forhold til foregående år
Lands- og landsdelsdækkende tilbud				
Center for Døvblindhed og Høretab (Region Nordjylland)	M, V, L	B	M, T, J, H, F, ÆH, FB, R	
Børneskolen Filadelfia (Region Sjælland)	M, B, V, H, L, ÆH, R		M, T, J, F, ÆH	
Kofoedsminde (Region Sjælland).	M, B, V, T, L, F, FB, R		M, J, H, ÆH, FB	
Synscenter Refsnæs, Synscenter Refsnæs/Rådgivning (Region Sjælland)	M, B, V, T, H, L, F, ÆH, FB, R		M, J, ÆH, FB	
Center for døve (Gladsaxe Kommune)	M, B, V, T, J, H, F, FB, R		M, L, ÆH, FB	
Institut for Blinde og Svagsynede (Københavns kommune)	M, B, V, T, J, H, L, F, ÆH, R		M, FB	
Sikrede afdelinger samlet set				
Sikrede afdelinger samlet set	M, B, V, T, L, R		M, J, H, F, ÆH, FB	

Kommunernes egne uddybende kommentarer til de lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede institutioner.

5. Center for Døve (Gladsaxe Kommune)

Læsø:

Læsø Kommune vil fortsat have behov for 1 plads. Gladsaxe er handlekommune.

7. Sikrede afdelinger (samlet set)

Aalborg Kommune FB:

Sagerne kommer ”i stimer”, og det kan være svært at få placering i nærmiljøet.

Kommunernes myndighedsbesvarelse af overordnede tendenser og temaer mv.

TENDENSER OG TEMAER

- **Oplever kommunen, at der er særlige tendenser og/eller temaer på området, der med fordel bør være fælleskommunal opmærksomhed om? (skriv hvilke i boksen nedenfor)**

Frederikshavn:

Der er flere steder og på flere måder et stort *fokus på formål og effekter* med forskellige iværksatte initiativer (fx Voksenundretningsmetoden, KLs udspil "Investér før det sker" mv.). Det kunne i den forbindelse være interessant med et tværkommunalt fokus på erfaringer og tiltag i forhold til "recovery" og "rehabilitering" inden for både handicap og psykiatriområdet.

Vesthimmerland:

Målgruppen udvides på baggrund af pensionsreformen, hvor psykisk syge/sårbar under 40 år ikke bevilges førtidspension. En ny målgruppe er således personer, der bevilges ressourceforløb i op til 5 år med henblik på at udvikle tilknytningen til arbejdsmarkedet.

Aalborg Kommune ÆH:

Tendensen er at kommunerne styrker fagligheder i egne organisationer

STRATEGIER OG TENDENSER

- **Har kommunen særlige strategier, som styringsaftalen eller udviklingsstrategien bør have fokus på? (skriv hvilke i boksen nedenfor)**

Frederikshavn:

Midlertidige tilbud efter servicelovens § 107 opleves i større udstrækning som en udfordring i takt med at de fleste kommuner opfører - og erstatter "gamle" tilbud – botilbud efter almenboliglovens § 105 med støtte efter servicelovens § 85. Udfordringerne er bl.a.: mangel på deciderede midlertidige tilbud, som kan være medvirkende til at afklare og/eller understøtte borgerens selvhjulpethed på sigt (fx i forbindelse med udskrivning og/eller udredning af støttebehov); manglende fleksibilitet i mange af de eksisterende tilbud i forhold til at tilrette hjælpen til borgeren, der hvor borgeren aktuelt er – og helst skal udvikles i retning af fx større selvhjulpethed (jf. at det i § 108 og ABL § 105 fx ikke er muligt at "flytte" borgeren igen – med mindre borgeren selv ønsker det – i forbindelse med ændrede behov); dyre huslejer i almene boliger (stort problem ift. unge på kontanthjælp og ift. til borgere med ny pension).

Frederikshavn Kommune efterspørger et tværkommunalt fokus på, hvad andre kommuner oplever i forhold til ydelsen midlertidige botilbud (§ 107) – herunder hvilke behov, forventninger og/eller eventuelle krav de enkelte kommuner efterspørger i forhold til midlertidige botilbud. Dette med henblik på at afklare, om der er basis for deciderede tværkommunale projekter og/eller sammenslutninger, der har interesse i at arbejde sammen om at "kravspecifere" på området med henblik på at oprette tværkommunale projekter.

Hjørring:

Hjørring kommunes politiske vision er at udvikle tilbud, der tilpasses den enkelte målgruppes mulighed for inklusion, samt at Hjørring kommune i videst muligt omfang bliver selvforsynende i forhold til botilbud.

Vesthimmerland:

Der er behov for faglig ekspertise til at komme bag de unges problematikker, således at der kan arbejdes rehabiliterende og motiverende i forhold til at kunne mestre fremtidig liv og arbejdsliv. Den professionelle tilgang skal være fremadskuende og udviklingsrettet. Fokus rettes mod integration i normalsamfundet og hvordan andre i øvrigt lever, det tænkes i sig selv at være rehabiliterende.

Behov for etablering af døgndækkede midlertidige botilbud efter SEL § 107 skal være meget billige boliger, da de unge har begrænsede midler og ikke har råd til dyr husleje. Det vil sige små værelser og begrænsede fællesarealer.

Boligerne skal ligge i nærheden af transportmuligheder og evt. også tænkes sammen med, hvor arbejdsmarkedsrelaterede aktiviteter skal gennemføres.

Aalborg Kommune FB:

Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen har "Udviklingsstrategi for børn, unge og familier med særlige behov i Aalborg Kommune".

Aalborg Kommune ÆH:

Flere og flere børn/unge CI opereres, hvilket påvirker forbruget på CDH

VENTELISTER

- **Oplever kommunen at der er særlige problemstillinger med ventelister? Hvis ja, så uddyb venligst herunder:**

Frederikshavn:

Nej - Frederikshavn Kommune køber tilbud efter behov i relevante tilbud. Der kan dog – jf. ovenstående – opleves problemer i forbindelse med udskrivning fra psykiatriske afdelinger, idet borgere udskrives hurtigere og hurtigere. I disse tilfælde er borgerne sjældent helt afklaret i forhold til fremadrettet indsats – og endnu sjældnere helt i stand til at klare sig selv. I disse situationer oplever kommunen især et behov for akutte og midlertidige tilbud.

Aalborg Kommune ÆH:

Aktuelle udfordringer med ventelister på varige tilbud til borgere med erhvervet hjerneskade.

ØVRIGE BEMÆRKNINGER

Frederikshavn:

Frederikshavn Kommunes forventninger om et faldende behov inden for visse tilbudstyper på voksenområdet skal ses i lyset af, dels at kommunen har oplevet et fald det foregående år i efterspørgslen efter visse tilbudstyper til unge med adhd, autisme og/eller misbrug, og dels i forhold til at Frederikshavn Kommune selv har opført nye tilbud.

Når der er forskel i indmeldingen (vurderingen af udviklingstendenserne) på henholdsvis børn og ungeområdet og voksenområdet skal det også ses i lyset af, at Frederikshavn Kommune har oprettet en ny Ungeenhed, som varetager indsatsen over for borgere mellem 15-25 år. Indmeldingen fra voksenområdet skal således læses i den sammenhæng – at det primært er ”indsatser” som iværksættes fra borgerens 25. år.

Kommunen har i tidligere indmeldinger oplyst, at kommunen undersøger muligheder og perspektiver i nye tilbudsformer som fx opgangsfællesskaber. Denne tilbudstype kan dog byde på nogle af tidligere nævnte udfordringer, såfremt tilbuddet skal etableres i almene boliger.

På nuværende tidspunkt er det særligt mulighederne for at etablere startboliger til unge, som undersøges nærmere.

Kommunernes og Regionens driftsherresvarelse af overordnede tendenser og temaer mv.

TENDENSER OG TEMAER

- **Oplever kommunen/Regionen, at der er særlige tendenser og/eller temaer på området, der med fordel bør være fælleskommunal opmærksomhed om? (skriv hvilke i boksen nedenfor)**

Hjørring:

For borgere med svære og komplekse problemstillinger, som kommer til udtryk ved en massiv udadrettet adfærd, er den eneste løsning ofte at etablere enkeltmandsprojekt, som er en dyr løsning for den enkelte kommune.

En fælleskommunal løsning, hvor flere kommuner går sammen om, at etablere flere enkeltmandsprojekter, der fysisk og ledelsesmæssigt hænger sammen, vil ikke kun give økonomiske stordriftsfordele, men også de bedste rammer for faglig udveksling/ udvikling, hvor ressourcerne udnyttes bedst og billigst.

Region Nordjylland:

Center for Døvblindhed og Høretab – Undervisningsområdet

På Center for Døvblindhed og Høretab (CDH) har der været en faldende efterspørgsel i Skoleafdelingen for døvblinde børn samt i Skoleafdelingen for børn med høretab med yderligere funktionsnedsættelser. Der bør derfor være opmærksomhed på den samlede udvikling i efterspørgslen på undervisningsområdet med særligt fokus på børneskoletilbuddet (efter folkeskoleloven).

Skoleafdelingen for børn med høretab med yderligere funktionsnedsættelser

Efterspørgslen efter ydelsen på Skoleafdelingen for børn med høretab med yderligere funktionsnedsættelser har været stabil i perioden fra 2010 til og med 2012. Der har dog været et fald fra 2012 til 2013.

Baggrunden er, at brugen af Cochlear Implant operationer (CI-operationer) har medført at børn med høretab og yderligere funktionsnedsættelser i øget omfang bliver inkluderet i alternative undervisningstilbud i form af specialklasser eller inkluderet med intensiv støtte og specialpædagogisk bevågenhed i kommunernes hjemskoler.

Det er endnu uvist, om der på længere sigt vil være tale om en permanent nedgang i efterspørgslen i forhold til børn med yderligere funktionsnedsættelser, eller om flere børn på trods af CI-operationer senere viser sig, at have et behov for specialundervisningstilbuddet på CDH. Dette gælder bl.a. de børn, der udover et høretab, har andre alvorlige handicap resulterende i både indlæringsmæssige, psykologiske og sociale vanskeligheder.

Skoleafdelingen for døvblinde børn

På Skoleafdelingen for døvblinde børn har der i perioden fra 2010 til 2013 været en faldende udnyttelse af kapaciteten. Der har været en stabil tilgang, som dog ikke har kunnet opveje en ekstraordinær stor afgang af børn, der overgår til ungdomsuddannelse.

Styrkelse af områdets bæredygtighed

I slutningen af 2014 foretager CDH en organisatorisk sammenlægning af de to undervisningstilbud; høretabs- og døvblindeområdet. Dette er med til at sikre, at der fortsat kan bevares et fagligt bæredygtigt miljø på området.

Indsatsen på området er væsentlig både for målgruppen og kommunerne, der i stigende omfang efterspørger rådgivning og vejledning både på det pædagogiske og tekniske område i den inkluderende specialundervisning for børn med høretab. Der er dermed fortsat behov for at sikre let adgang til specialviden om kompetencer på det undervisningsmæssige område for børn med høretab.

Center for Døvblindhed og Høretab – Sikring af tegnsprogsmiljøet

Det er væsentligt for målgruppen, at tegnsprogsmiljøet i Danmark fortsat sikres og udvikles. CDH er her en central aktør. CDH varetager undervisning baseret på visuel kommunikation og tegnsprog til børn, for hvem CI-operationen ikke medfører den forventede sproglige udvikling eller ikke er en fysisk mulighed. Derudover spiller CDH en afgørende rolle som undervisnings- og uddannelsessted for gruppen af unge og voksne døve. Dette sker bl.a. i kraft af, at CDH over en årrække har opbygget Danmarks største tegnsproglige undervisningstilbud til voksne tegnsprogsbrugere.

I en situation hvor antallet af brugere af tegnsprog er faldende på landsplan er det afgørende at tegnsprogsmiljøet omkring CDH indtænkes og bevares, som et væsentligt element i de fremtidige løsninger.

Ændringer i målgruppen på forsorgshjemsområdet

Region Nordjylland driver forsorgshjemmet Boformen Aas i Thisted. Tilbuddet har 15 pladser. Der kan konstateres en markant udvikling i målgruppen. De borgere, der henvender sig eller henvises til tilbuddet, har generelt mere komplekse problematikker og flere vanskeligheder end tidligere. Der er oftest tale om borgere med et omfattende og længerevarende misbrug i kombination med massive psykiatriske problemstillinger og sociale vanskeligheder.

Antallet af hjemløse borgere uden egen bolig har samtidig været stigende. For et par år tilbage var langt hovedparten af borgerne på Boformen Aas funktionelt hjemløse. I dag er der flere, herunder særligt den yngre gruppe af borgere, der *ikke disponerer over egen bolig eller værelse, eller som bor midlertidigt og uden kontakt til familie, venner eller bekendte.*

Endelig er der sket en ændring i målgruppens gennemsnitsalder, der er faldet markant inden for de seneste fem år. Der er sket en væsentlig stigning i optagelser af borgere i alderen mellem 18-30 år. Der bor i december 2013 i alt 6 borgere under 40 år på tilbuddet.

Boformen Aas oplever, at en stadig stigende andel af de ældre borgere på tilbuddet efterspørger alternative botilbud. Region Nordjylland anbefaler derfor, at Den Administrative Styregruppe igangsætter en undersøgelse af behovet for alternative botilbud til denne gruppe af mennesker med helt særlige livsvilkår.

Øget fokus på kontinuitet og sammenhængende forløb for børn og unge anbragt på sikrede institutioner

Regionen driver Den Sikrede Institution Kompasset i Brønderslev.

I overensstemmelse med det arbejde der foregår i det kommunale koordinationsforum, anbefaler regionen, at der formuleres fælles strategier med henblik på at sikre sammenhængende og kvalificerede forløb for de børn/unge, der har haft ophold på Den Sikrede Institution Kompasset.

Af den fælles tekst, som det kommunale koordinationsforum har udarbejdet til udviklingsstrategien for 2015 fremgår, at "*det gode samarbejde mellem kommuner og de sikrede institutioner om den enkelte unge skal bevares og udvikles. Idet de unge i gennemsnit kun opholder sig 55 dage på en sikret institution, er det væsentligt at have fokus på "den gode overgang".*

Fælles for gruppen af børn og unge som har ophold på en sikret institution er, at de oftest har haft et forudgående forløb med kontakt til de sociale myndigheder inden anbringelsen, og at der efter opholdet på den sikrede institution forsat vil være et behov for en indsats, der griber relevant ind i barnets/den unges hverdag og videre liv.

Opholdet på den sikrede institution kan i mange situationer give anledning til en kontakt med den unge, som hidtil ikke har været muligt at opnå gennem andre foranstaltninger. Det er i sådanne tilfælde helt centralt, at denne mulighed udnyttes, og at der bygges videre på den gode udvikling, når barnet/den unge udskrives fra institutionen. En forudsætning for at dette kan lykkes er, at der etableres sammenhængende indsatser, der understøtter den igangsatte udvikling.

Vurderingen er, at dette vil styrke muligheden for at etablere vellykkede videre forløb for barnet/den unge efter endt ophold på den sikrede institution og samtidigt være ressourcebesparende for den enkelte kommune.

Der er forskellige løsningsmuligheder, der kan bidrage til at understøtte og styrke kontinuiteten og en sammenhængende indsats. Regionen anbefaler, at disse muligheder beskrives og vurderes.

Vesthimmerland

Limfjordsskolen: Vesthimmerlands Kommune fornemmer gennem dialog med sagsbehandlere og forældre faldende tendens til visitering i fremtiden – det vil være hensigtsmæssigt at der fælleskommunalt i god tid drøftes om der forsat ønskes dette eneste af sin slags tilbud i den nordjyske region.

Aalborg Kommune FB:

Anbragte børn skal have de samme muligheder som andre børn for uddannelse, arbejde og familieliv. Anbringelsesreformen skal give markant større kvalitet i indsatsen og dermed betyde færre brudte anbringelsesforløb, en mere målrettet indsats og en bedre udnyttelse af ressourcerne.

Med ovenstående i mente er der en tendens til, at der bliver set mere og mere på skoletilbuddet i forhold til valg af anbringelsessted end tidligere. Samtidig er det også en tendens, at der efterspørgeres mere fleksible tilbud, som muliggør en mere målrettet indsats, som har fokus på optimal udnyttelse af resurserne. Dette betyder, at der skal åbnes op for muligheden for, at der arbejdes med fleksible indskrivningsprocenter i rammeaftalen, så der kan købes en mindre ydelse end den rammefast satte ydelse.

Det er en udfordring at håndtere unge med misbrug på anbringelsesstederne.

Aalborg Kommune ÆH:

Ledsagelse af borgere i botilbud i forbindelse med ferie, ensartede retningslinjer i de nordjyske kommuner?
Håndtering af misbrugsproblematikker omkring borgere med nedsat psykisk funktionsniveau

STRATEGIER OG TENDENSER

- **Har kommunen/Regionen særlige strategier, som styringsaftalen eller udviklingsstrategien bør have fokus på? (skriv hvilke i boksen nedenfor)**

Brønderslev:

Brønderslev Kommune har udarbejdet en Masterplan for det specialiserede område, der er godkendt i Social- og

Sundhedsudvalget og ventes endelig godkendt december 2013 i Byrådet.

Med afsæt i denne igangsættes der i 2014 et arbejde med henblik på hvor og hvordan egne tilbud skal forstærkes i forhold til fremtidige behov. Det er derfor ikke muligt på nuværende tidspunkt at komme udtalelser om, hvor egne tilbud skal udvides/udvikles og hvor der vil blive benyttet eksterne tilbud.

Hjørring:

Hjørring Kommune har en politisk vision om inklusion for alle borgere, hvilket afspejler sig i de indsatser, der iværksættes, som støtte til borgeren i dagligdagen. Der er således iværksat en øget indsats på bostøtteområdet, med sigte på at forebygge behov for tilbud af mere indgribende karakter.

Tilgangen til støtten bygger på, at give borgeren mulighed for en hverdag så nær det "normale", som muligt, og at indsatsen gives så tæt på borgerens nærmiljø, som muligt.

Indsatsen ydes, som en midlertidig indsats med et rehabiliterende sigte, og ud fra et grundlæggende princip om hjælp til selvhjælp.

Inklusionstankgangen gør sig ligeledes gældende ved etablering og udvikling af tilbud, hvor Hjørring Kommune i videst muligt omfang, har et mål om at blive så selvforsynende, som muligt.

Region Nordjylland:

Regionen har for nærværende ikke konkrete strategier, der skal være fokus på, men for god ordens skyld henledes opmærksomheden på, at der primo 2014 gennemføres en række dialogmøder på direktionsniveau mellem regionen og de enkelte kommuner. Disse møder vil blandt andet give input til Region Nordjyllands virksomhedsstrategi for den kommende valgperiode. Denne strategi vil således kunne indeholde elementer, der bør være fokus på i rammeaftalen for 2015.

Vesthimmerland:

På voksenpsykiatri- og handicap er der sammenlagt indenfor og udenfor Rammeaftalen i alt 175 botilbud i kommunen. Disse botilbud er spredt på mange lokationer.

I de kommende år skal muligheder for en samling af tilbuddene efterprøves af hensyn til at opnå øget driftssikkerhed - og effektivitet.

Aalborg Kommune FB:

Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen har "Udviklingsstrategi for børn, unge og familier med særlige behov i Aalborg Kommune".

Aalborg Kommune ÆH:

I forbindelse med implementeringen af voksenunderredningsmetoden har Ældre- og Handicapforvaltningen udviklet en budgettildelingsmodel, hvor botilbuddene tildeles midler delvist baseret på en vurdering af borgernes funktionsniveau. Fra Rammeaftale 2015 og frem vil de omkostningsbaserede takster på botilbuddene blive differentieret på baggrund af denne tildelingsmodel. Ældre- og Handicapforvaltningen håber på, at de øvrige kommuner på det tidspunkt er så langt med implementering af voksenunderredningsmetoden, at der kan være en kvalificeret dialog med de respektive myndigheder om indplacering af borgerne i de differentierede takster.

PLANLAGTE TILBUD INDEN FOR DE KOMMENDE TO ÅR

- **Har kommunen/Regionen planer om at etablere nye tilbud indenfor de kommende to år? Hvis, så angives hvilken type tilbud (f.eks. døgntilbud), målgruppe for tilbuddet, antal pladser i tilbuddet, planlægningshorisont for ibrugtagning (år). Angiv endvidere hvorvidt dette vil have konsekvenser for eksisterende tilbud under rammeaftalen:**

Hjørring:

Hjørring kommunes tilbud til borgere med handicap og sindslidelse udgør en bred vifte af tilbud. Med den variation der er i botilbuddene, er kommunen i stand til at matche borgernes behov indenfor målgrupperne af borgere med udviklingshæmning, psykiatri, fysisk handicap og senhjerneskade.

Der vil fortsat være behov for at anvende tilbud i andre kommuner/ regioner til borgere med autismespektrumsforstyrrelser, borgere med massiv udadreagerende adfærd, borgere med dom til anbringelse, tilbud til døve

Jammerbugt:

Behov for botilbud til ældre udviklingshæmmede undersøges pt.

Region Nordjylland:

Regionen har ikke for nærværende planer om etablering af nye tilbud, men opmærksomheden henledes på, at ovennævnte

dialogmøderække kan give anledning til, at der indgås bilaterale aftaler om leverance af regionale ydelser.

Aalborg Kommune ÆH:

Aalborg Kommune, Ældre- og Handicapforvaltningen åbner i 2014 et nyt videnscenter med navnet VAMiS. Videnscentret får speciale i at lave kompetenceudvikling for ansatte samt til afhjælpning af misbrugsproblemer hos borgere med nedsat psykisk funktionsniveau. Der er tale om ambulante forløb for borgerne, som forventes at kunne blive i eget hjem/tilbud.

I 2014 indhenter Aalborg Kommune egne erfaringer med videnscentret, men det forventes, at der fra 2015 kan tages mod borgere fra andre kommuner. Der er endnu ikke taget stilling til hvorvidt tilbuddet skal indgå som et rammeaftaletilbud.

Konsekvensen for eksisterende tilbud under rammeaftalen vil være, at der bliver mulighed for at kvalificere medarbejdere i tilbuddene til at varetage misbrugsproblemer hos borgere med nedsat psykisk funktionsniveau. Der vil ligeledes blive mulighed for at tilbyde borgere afhjælpning af misbrugsproblemer gennem et ambulante forløb på videnscentret.

OVERTAGELSE AF REGIONALE TILBUD

- **Påtænker kommunen at overtage regionale tilbud? Hvis, så hvilke(t)?**

Hjørring:

Hjørring Kommune har ikke tanker om at overtage regionale tilbud.

Mariagerfjord:

Skal drøftes politisk forår 2014.

Aalborg Kommune ÆH:

Aalborg Kommune overtager taleinstituttet

TOMME PLADSER

- **Oplever kommunen/Regionen at der er særlige problemstillinger med tomme pladser/ledig kapacitet? Hvis ja, så uddyb venligst herunder:**

Region Nordjylland:

Center for Døvblindhed og Høretab

Udvikling på Skoleafdelingen for børn

Der er ledig kapacitet på Skoleafdelingen for børn med høretab med yderligere funktionsnedsættelse. På opgørelsestidspunktet var der samlet set i 2013 en ledig kapacitet på 1,8 ud af 12 pladser.

Derudover har der som følge af ekstraordinær stor afgang af børn været en faldende udnyttelse af kapaciteten på Skoleafdelingen for døvblinde børn. På opgørelsestidspunktet var der samlet set i 2013 en ledig kapacitet på 3,8 ud af 11 pladser.

Udvikling på døgntilbuddet for døvblinde børn

Der er et stort sammenfald mellem de børn, der benytter Skoleafdelingen for døvblinde børn og døgntilbuddet for døvblinde børn, Bøgehuset. Ligesom i Skoleafdelingen har der i Bøgehuset været en faldende udnyttelse af kapaciteten grundet en ekstraordinær stor afgang af børn af samme årgang, som er overgået til voksenområdet på CDH. Ligesom i Skoleafdelingen har der været en stabil tilgang på børnedøgnområdet, der dog ikke har kunnet opveje den store afgang af børn.

På opgørelsestidspunktet var der samlet set i 2013 en ledig kapacitet på 2,9 ud af 10 pladser på Bøgehuset.

Hjerneskeområdet

Region Nordjylland driver de to eneste døgnbaserede fase 3 rehabiliteringstilbud til mennesker med erhvervet og medfødt hjerneske i regionen; Behandlingscentret Østerskoven i Hobro, der har 16 døgnpladser til mennesker med medfødt hjerneske og 6 døgnpladser til mennesker med erhvervet hjerneske samt Rehabiliteringscenter Strandgården på Nykøbing Mors, der har i alt 10 døgnpladser til mennesker med erhvervet hjerneske. Behandlingscentret Østerskoven henvender sig primært til den yngre målgruppe og har derfor et aktivt ungemiljø.

Regionen kan konstatere et fald i efterspørgslen på pladser på hjerneskeområdet. Regionen vurderer, at det er afgørende, at Regionen og kommunerne i fællesskab og i et tæt konstruktivt samarbejde sikrer, at alle borgere med en kompleks medfødt eller erhvervet hjerneske har adgang til specialiseret hjernesker Rehabilitering. Det er samtidig afgørende, at samspillet mellem de

regionale tilbud og kompetencerne i kommunerne styrkes endnu mere, så den enkelte borger sikres et kvalificeret og sammehængende forløb, der er koordineret forløb på tværs af de forskellige involverede aktører og tilbud.

Der henvises til at begge tilbud er indstillet til at være omfattet af det forstærkede samarbejde.

Specialbørnehjemmene

Specialbørnehjemmene er et tilbud til børn og unge med nedsat fysisk og psykisk funktionsevne efter lov om social service § 66, stk. 6. Tilbuddet er organiseret som en enhedsorganisation med 6 afdelinger med i alt 39 pladser, der ligger geografisk spredt i den nordjyske region.

Region Nordjylland kan konstatere et fald i efterspørgslen på pladser til tilbuddet. Region Nordjylland vil undersøge baggrunden for ændringerne i anvendelsen med henblik på en vurdering af, om der er tale om en midlertidig nedgang i efterspørgslen eller ændringerne er af mere permanent karakter.

VENTELISTER

- **Oplever kommunen/Regionen at der er særlige problemstillinger med ventelister? Hvis ja, så uddyb venligst herunder:**

Region Nordjylland:

Forsorgshjemsområdet

Boformen Aas har ialt 15 pladser. Tilbuddet har de seneste år haft en overbelægning. Antallet af borgere, der er blevet afvist, har i årene 2011 og 2012 været på ca. 200 om året. Antallet af afvisninger i år er på samme niveau som de to seneste år. Langt hovedparten af afvisningerne skyldes mangel på pladser. Et mindre antal af borgere afvises, fordi de ikke tilhører målgruppen, eksempelvis unge under 18 år, borgere med massive plejebenhov eller borgere med mindre komplekse behov og vanskeligheder

Det bemærkes, at det angivne antal af afvisninger skal tages med et vist forbehold, da der eksempelvis kan være gengangere i opførelsen, hvor det er den samme person, der bliver afvist på såkaldte flere, forskellige henvendelser (henvendelse ved læge, sagsbehandler og borgeren selv). Tilsvarende er der ofte tilfælde, hvor der kan være usikkerhed om der er tale om en reel forespørgsel om optagelse eller blot en afklaring i forhold til, om der er plads på tilbuddet.

Den gennemsnitlige opholdstid er blevet forlænget i forhold til tidligere, hvor borgerne typisk var indskrevet et par uger ad gangen. I dag er opholdene oftest på flere måneder, når der er tale om målgruppen af borgere med de mest komplekse behov. Dette skyldes dels ændringer i kompleksiteten i forhold til borgernes vanskeligheder, men opholdene forlænges også, fordi det ikke er muligt at henvise til andre egnede bo- eller behandlingstilbud. Dette gælder særligt i forhold til gruppen af ældre borgere.

ØVRIGE BEMÆRKNINGER

Aalborg FB:

Pr. 01.01.2014 er der ændret pladsantal på følgende tilbud i rammeaftalen:

Børnebøgen: 14 pladser → 16 pladser

Limfjorden/Stjernehusene: 13 pladser → 15 pladser

Kvindekrisecenteret: 8 pladser → 7 pladser

Aalborg Kommune ÆH:

ÆH opfordrer til, at der til trods for den ny overbygning på rammeaftalen omkring forstærket samarbejde, stadig er fokus på udviklingen i den del af tilbudsviften, som ikke indgår i det forstærkede samarbejde. Bl.a. for løbende at kvalitetssikre, at det er de rette tilbud, som indgår i det forstærkede samarbejde.

DRIFTSHERREINDMELDINGER

- **Herunder kan kommunen/Regionen indmelde eventuelle driftsherreindmeldinger som eksemplvis op-/nedjustering af pladser, ændringer i fagligt indhold på tilbud mv.:**

Brønderslev kommune

Navn på tilbud: Hedebo
Målgruppe: Borgere med sindslidelse
Ydelse: § 107
Beskrivelse af forslag: Tilbuddet skal ombygges, så boligerne kan bilve tidssvarende. Det forventes at ombygningen påbegyndes i løbet af 2014
Økonomiske konsekvenser ved forslaget:
Kontaktoplysninger: Inge Tengnagel, tlf: 99455230 eller mail: inge.tengnagel@99454545.dk

Brønderslev kommune
Navn på tilbud: Cassiopeia
Målgruppe: borgere med udviklingshæmning
Ydelse: § 85
Beskrivelse af forslag: Det forventes at tilbuddet enten sidst på året 2014 eller i brygningen af 2015 skal flytte til en anden adresse.
Økonomiske konsekvenser ved forslaget:
Kontaktoplysninger: Inge Tengnagel, tlf: 99455230 eller mail: inge.tengnagel@99454545.dk

Mariagerfjord Kommune
Navn på tilbud: SAB (Samvær – aktivitet – beskæftigelse)
Målgruppe: udviklingshæmmede
Ydelse: dagbeskæftigelsestilbud
Beskrivelse af forslag: Der pågår i 2014 en reorganisering af SAB, som forventes effektueret fra 2015 og frem
Økonomiske konsekvenser ved forslaget:
Kontaktoplysninger:

Region Nordjylland:
Navn på tilbud: Sødisebakke
Målgruppe: Mennesker med fysisk og/eller psykisk funktionsnedsættelse.
Ydelse: Lov om social service §§104, 108 og lov om almene boliger § 85.
Beskrivelse af forslag: Sødisebakke er organiseret som en enhedsorganisation med 10 botilbud samt et aktivitets- og samværstilbud. Der er i alt 122 døgnpladser samt 85 aktivitets- og samværpladser.
Region Nordjylland har som en del af udviklingsplanen for Sødisebakke besluttet at igangsætte et arbejde, der har til formål at skærpe den faglige profil på de enkelte botilbud samt på aktivitets- og samværstilbuddet. Formålet er at sikre endnu større tydelighed og gennemsigtighed i indholdet af ydelsen på de enkelte tilbud. Dette udviklingsarbejde kan give anledning til ændringer i forhold til det enkelte tilbuds nuværende ydelse og faglige profil.
Økonomiske konsekvenser ved forslaget: De konkrete tiltag kan medføre en ændring i takstniveauet på de enkelte botilbud.
Kontaktoplysninger: Anders H. Hildebrand, tlf. 29 41 30 82, anhahi@rn.dk

Vesthimmerlands Kommune:
Navn på tilbud: Rosenvænget
Målgruppe: Ældre, demente udviklingshæmmede
Ydelse: Botilbud efter ABL § 105 og SL § 85
Beskrivelse af forslag: Nedlæggelse af 1 plads, fra 6 pladser til 5 pladser
Økonomiske konsekvenser ved forslaget: Evt. minimal takstforhøjelse
Kontaktoplysninger: Forstander Nellie Hilding, tlf. 40 26 66 90

Aalborg kommune, ÆH
Navn på tilbud: Nøddehuset
Målgruppe: Børn og unge med autisme
Ydelse: Aflastning
Beskrivelse af forslag: Tilbuddet godkendes til at kunne tilbyde midlertidig aflastning efter SEL § 107
Økonomiske konsekvenser ved forslaget: Ingen, konsekvensen er en tryk overgang fra unge- til voksertilværelsen
Kontaktoplysninger: Jonna Kastbjerg, Fagcenterchef, Fagcenter for Autismen og ADHD, 9982 7489